

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 65 0 P 883250 21 Spp
Sarajevo, 14.10.2021. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, odlučujući o zahtjevu Općinskog suda u Sarajevu za rješavanje spornog pravnog pitanja od 23.08.2021. godine, u predmetu Općinskog suda u Sarajevu broj: 65 0 P 883250 21 P, na osnovu odredbe člana 61a. Zakona o parničnom postupku¹ (u daljem tekstu ZPP), te odredbe člana 18. Pravilnika o unutrašnjem sudskom poslovanju Federacije Bosne i Hercegovine i Brčko Distrikta², na sjednici Građanskog odjeljenja održanoj 14.10.2021. godine donio je:

O D L U K U

Odbacuje se zahtjev Općinskog suda u Sarajevu za rješavanje spornog pravnog pitanja u predmetu tog suda broj 65 0 P 883250 21 P od 23.08.2021. godine, kao nepotpun.

O b r a z l o ž e n j e

Općinski sud u Sarajevu je, po službenoj dužnosti, dana 23.08.2021. godine pod br. 65 0 P 883250 21 P ovom sudu dostavio zahtjev za rješavanje spornog pravnog pitanja, zaprimljen dana 30.08.2021. godine.

Sporno pravno pitanje glasi:

Da li zaključeni pojedinačni ugovor o zajmu ima zelenaške elemente iz člana 141. Zakona o obligacionim odnosima (ZOO)?

U postupku tužitelj MKD luteCredit BH d.o.o. traži da se tuženi Amir Odošić obaveže da mu isplati novčani iznos od 17.061,82 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 25.02.2020. godine do isplate, kao i troškovima parničnog postupka, sve u roku od 15 dana od dana donošenja presude pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

U prikazu utvrđenog činjeničnog stanja konkretne pravne stvari sud navodi da su stranke zaključile okvirni ugovor o potrošačkom mikrokreditu, ugovor o pojedinačnom mikrokreditu broj 8236 od 06.12.2019. godine, te da je sačinjen plan otplate mikrokredita za ugovor broj 8236.

Po ugovoru o pojedinačnom mikrokreditu broj 8236 tužitelj je tuženom obezbijedio i isplatio potrošački mikrokredit u iznosu od 8.400,00 KM, sa rokom vraćanja od 60 (šezdeset) mjeseci. Sastavni dio potrošačkog mikrokredita je i plan otplate, kao i okvirni ugovor.

Taj sud navodi da su raskidom ugovora na naplatu dospjela sva potraživanja tužitelja, koja se odnose na dospjela potraživanja do trenutka raskida ugovora, cjelokupni nedospjeli

---

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15

² „Sl. glasnik BiH“, br. 66/12 i 40/14

iznos mikrokredita koji trenutkom raskida ugovora u cjelosti dospjeva, te ostali zavisni troškovi u skladu sa predmetnim ugovorom.

Tužitelj u tužbi tvrdi da mu tuženi na dan 04.01.2021. godine duguje iznos od 17.061,00 KM. Uz ovu tvrdnju prilaže konačni obračun po ugovoru o mikrokreditu broj 8236.

Uz tužbu je priložen konačni obračun po ugovoru o mikrokreditu broj 8236, gdje je kao iznos mikrokredita označen iznos od 8.400,00 KM, zatim naknada za procesuiranje - 3.780,00 KM i naknada za administriranje kredita - 5.040,00 KM. Broj rata kredita je 60. Ukupno plaćeni iznos po ugovoru o mikrokreditu je 580,00 KM. Dospjeli neplaćeni iznos duga na dan 04.01.2021. godine, prema obračunu tužitelja, iznosi 17.061,82 KM i to kako navodi: glavnica 8.164,36 KM, te naknada za procesuiranje kredita 3.654,00 KM, naknada za administriranje 4.872,00 KM i ostali troškovi 371,46 KM, ukupno 8.897,46 KM. I uslovi za isplatu kredita su naznačeni u ugovoru o pojedinačnom mikrokreditu broj 8236.

Obzirom da ukupan iznos mikrokredita – isplaćeni iznos kredita od 8.400,00 KM plus troškovi procesuiranja, administriranja kredita i ostali troškovi, u iznosu od 8.897,46 KM, iznosi ukupno 17.220,00 KM, taj sud smatra da je zaključen pojedinačni ugovor nametnut tuženom i disproporcionalan volji ugovornih strana, te da je po odredbama ZOO ništav, jer da tužitelj želi da se okoristi na nedozvoljen način.

Smatra taj sud da je narušeno načelo jednake vrijednosti uzajamnih davanja (član 15. ZOO), jer da je obaveza tuženog za vraćanje kredita postala prevelika i suprotna odredbama ZOO. Tuženom se ne bi moglo naložiti vraćanje glavnice i troškova koji nisu ni ugovoreni, jer ne bi bila uspostavljena jednakost prestacija, koja je u konkretnom slučaju poremećena zbog velikih obaveza tuženog u davanju po subsidijarnim zahtjevima, koji nedozvoljeno premašuju kredit u nominalnom iznosu.

Taj sud ukazuje da pravni poredak ima pravo da odmah pojedinačne ugovore, uzimajući u obzir relevantnost sklapanja okvirnog ugovora kojim je uslovljeno njihovo zaključivanje, čiji su predmeti disproporcijalni osnovnom pravnom poslu, smatra da su po svojoj suštini neprikladni, nezakoniti i protivni profesionalnom ponašanju banaka i mikrokreditnih organizacija, da imaju karakter zelenaškog pravnog posla (član 141. ZOO), pa da su kao takvi očigledno ništavi.

Općinski sud navodi da po zakonu kamate, kao i ostali supsidijarni zahtjevi – troškovi procesuiranja i administriranja, kao i ostali troškovi kredita, ne samo da ne mogu prevazilaziti visinu iznosa glavnice kredita nego da bi morali biti naznačeni u osnovnom ugovoru kao jasan izraz volje ugovornih strana, pri čemu se kod zaključenja i izvršenja pojedinačnog ugovora primjenjuju pravila o savjesnosti i poštenju iz člana 12. ZOO, kao i srazmjernom sniženju.

Taj sud predlaže da se o spornom pravnom pitanju riješi na način da:

„Zahtjevi kao što su troškovi procesuiranja i administriranja i ostali troškovi kredita ne samo da ne mogu prevazilaziti visinu iznosa glavnice, nego da bi morali biti naznačeni u osnovnom ugovoru kao jasan izraz volje, kojim ugovorne strane vjerovnik i dužnik zaključuju sporazum o ugovorenoj šteti i ostalim davanjima, gdje se za vrstu ugovora, njegovo zasnivanje i izvršenje, primjenjuju pravila o savjesnosti i poštenju iz člana 12. ZOO i srazmjernom sniženju.

U skladu sa sporazumom o ugovorenoj šteti i ostalim davanjima ugovorne odredbe o visini stope ugovorene štete i ugovorene kamate između stranaka uživaju sudsku zaštitu samo dotle dok postoji srazmjera između prestacija, a za ugovorenu nesrazmjernu imovinsku korist realna kamata podrazumijeva kamatu iznad stope rasta cijena na malo, odnosno iznad stope zatezne kamate, ali u primjerenom iznosu. Pravičan iznos ugovorene kamate podrazumijeva kamatu koja je u primjerenom iznosu veća od stope zatezne kamate, što se može utvrditi upoređivanjem kamatnih stopa, koje su ugovarale renomirane poslovne banke u spornom periodu.“

Odredbom člana 61a. stav (1) ZPP³ propisano je ako u postupku pred prvostepenim sudom u većem broju predmeta postoji potreba da se zauzme stav o spornom pravnom pitanju koje je od značaja za odlučivanje o predmetu postupka pred prvostepenim sudovima, da će prvostepeni sud po službenoj dužnosti ili na prijedlog stranke zahtjevom pokrenuti postupak pred Vrhovnim sudom Federacije radi rješavanja spornog pravnog pitanja.

Iz sadržaja spisa i zahtjeva za rješavanje spornog pravnog pitanja, ovaj sud nalazi da u postupku pred prvostepenim sudom ne postoji potreba u većem broju predmeta (ne navodi ih taj sud) da se zauzme stav o spornom pravnom pitanju, koje je od značaja za odlučivanje u predmetu postupka pred prvostepenim sudovima, nego da se radi o potrebi rješavanja pravnog pitanja predmeta spora samo u ovom konkretnom slučaju.

Osim toga podnositelj zahtjeva nije jasno, potpuno i precizno definisao pravno pitanje kao sporno.

Tako nije ispunjen uslov, propisan odredbom člana 61a. stav (1) ZPP, za meritorno rješavanje o podnesenom zahtjevu.

Slijedom naprijed navedenog, Građansko odjeljenje Vrhovnog suda Federacije BiH je primjenom odredbe člana 61c. stav 1. u vezi sa odredbom člana 61a. stav (1) ZPP, odbacilo zahtjev Općinskog suda u Sarajevu za rješavanje spornog pravnog pitanja, kao nepotpun.

Predsjednica Građanskog odjeljenja
Slavica Čindrak

---

³ „Službene novine F BiH“ broj: 53/03,73/05, 19/06 i 98/15